



Com obrir el meu bloc? Preguntes freqüents Tutorial en vídeo Blocs Entra-hi

VilaWeb

# La caseta del plater

Cròniques musicals del país invisible



8 d'abril de 2012 General  
2 comentaris

## El paradís de Carles Dénia (en dues tongades)

De vegades es dona la situació que hem de comentar un disc per partida doble: es tracta d'evitar, òbviament, però de tant en tant passa. Llavors toca fer un exercici d'equilibrisme per no repetir-se en excés: resulta incòmode perquè el que ja has escrit t'envisca sense que ho pugues evitar i dones voltes en cercles amb l'ombra de l'autoplagi acaçant-te a cada idea que comences a esbossar.

Rarament, però, ocorre el contrari: escriuries una i altra vegada d'un disc, matisant les paraules, paladejant novament el plaer de descriure el plaer, com qui demana una segona ració d'un menjar saborosíssim. Això és el que ens ha regalat *El paradís de les paraules* de Carles Dénia i, ni que fos a tall de curiositat, ens ha vingut de gust compartir.

Així doncs, trobareu a continuació la ressenya que vam escriure per a *Caramella* i la que va ser inclosa en l'edició valenciana del *Quadern d'El País*. En totes dues mancava, però, una idea central: al darrere d'un disc d'aquesta volada artística hi ha, a més dels autors, una mà en l'ombra que el propícia, que s'hi la juga sovint sense xarxa, que aposta per ell i després el defensa a mossos si cal. Per això aprofite l'avinentesa per reivindicar la figura de l'editor, Carles Carrasco, que no té prou en ser un músic de bandera, sinó que encara troba forces per fer possibles miracles artístics com aquest en un entorn hostil, descoratjador i especialment desagratit.

CARLES DÉNIA

El paradís de les paraules

Comboi Records, 2011

CR-20115

La irrupció de Carles Dénia amb *Tan alta com va la lluna* (Comboi Records, 2008) ens va deixar a tots astorats davant la qualitat musical i interpretativa que hi exhibia, amb una veu que remetia per la seua textura al món flamenc però on, alhora, reverberaven antics arcs de la tradició musical valenciana.

Ningú no haguera predit, però, que en la seua segona proposta el cantaor de Gandia anava a superar, amb tanta autoritat i llarguesa, els rèdits d'aquell primer disc perquè, o molt ens equivoquem, o *El paradís de les paraules* serà

M'agrada 5 Tweet 16 +1 1

### Darreres Notícies Vilaweb

02.04.2015 | 21:03  
Principi d'acord de la UE i els EUA amb l'Iran sobre el programa nuclear

02.04.2015 | 20:42  
S'eleven a 147 els morts de l'atac a la universitat de Garissa, a Kenya

02.04.2015 | 16:25  
L'Acadèmia Valenciana de la Llengua demana un carrer o plaça dedicat a Pere Maria Orts

02.04.2015 | 16:02  
Localitzada la segona caixa negra de l'avió estavellat de Germanwings

02.04.2015 | 14:57  
S'ha mort el mític cineasta portuguès Manoel de Oliveira

### Darreres entrades blocs Vilaweb

Pere Meroño  
Castelló en Moviment

Jaume Renyer  
Occident claudica davant Iran i repudia Israel

Rafel Santapau  
Via fora (68) Salvem Mont-Rebei

Solcades  
Per on surt lo sol?

Solcades  
Lo campanaret del Lorito

Solcades  
Alcem la vista enlaire i veiem la lluna

Paraules Trencades  
BENVOLGUDA PRIMAVERA(III)

PEDRES, MARS, OCEANS  
EN LA MORT DE MANUEL DE OLIVEIRA

La síndrome de Stendhal  
Danylo Saienko guanya el Maria Canals

miozz mirades  
la fràgil adolescència

Club 7 Cinema  
Ha mort Manoel de Oliveira

SERRALLONGA

un treball dels que marquen època.

*(continua)*

Parteix de la músicació de diversos poemes de poetes andalusins versionats en català per Josep Piera —en una operació ja assajada amb considerable fortuna per Al Tall i Toni Torregrossa en els diferents projectes dels quals ha format part (Cànem, Urbàlia Rurana, Pau i Treva).

Al contrari però del que feien Al Tall i Muluk el Hwa a *Xarq al-Andalus*, Carles Dénia arrenca de qualsevol temps i de qualsevol geografia els versos andalusins i els situa en una dimensió espai-temporal on no hi ha més govern que la seua inspiració i el seu extraordinari talent interpretatiu —talent que assoleix en aquest disc una aclaparant cota zenital. Tal procediment resulta tremendament fructífer perquè li dóna l'adequada projecció atemporal a l'extremada sensibilitat d'Ibn Khafaja, Ar-Russafí, Ibn Lubban, Ibn Al-Jannan, Ibn Sahl, Marj Al-Khul o Ibn Yanniç, la qual, vora mil anys després de ser plasmada en els versos, no ha perdut encara ni un bri del seu poder de seducció.

La manca de restriccions estilístiques prèvies converteix El paradís de les paraules en el punt d'arribada de tots els anys d'aprenentatge previ de l'autor en els camps del flamenc, el jazz i el cant valencià tradicional. Així, les cançons passen d'un àmbit a l'altre sense solució de continuïtat i sense romandre massa estona en ningun, tot aprofitant les estructures irregulars dels poemes que li vénen com anell al dit per donar solta a la seua llibertat creativa, deixar-se dur per l'efecte embriagador d'aquests versos bellíssims i buscar la frase melòdica escaient a cada imatge i a cada ritme amb la seguretat que li proporciona la companyia d'una banda immillorable: Efrén López, Mario Mas, Tóbal Rentero, Aleix Tobias, Albert Sanz i Guillem Aguilar.

El resultat és un treball alhora modern i antic, dislocat i harmònic, vigorós i sensual, que evoca, sense remissions directes, altres treballs d'índole semblant —per exemple, els moments més plàcids de l'*Omega* d'Enrique Morente i Lagartija Nick, amb qui comparteix una continguda tendència psicodèlica; o el *Desglaç* de Miguel Poveda, per la delicada sensibilitat amb què resol alguns passatges.

Un treball on l'efecte combinat de verb i música, mútuament complementats i magnificats, atansa episodis d'una bellesa punyent com una espina esmolada —“Flor estranya”, “Com si fos argent”—, ens arrossega per on vol amb la seua força expressiva i ens deixa en un estadi d'ebrietat i plenitud estètica que s'assembla molt al que descriuen els mateixos poetes, “talment la tendra branca del salze que el vent du de banda a banda”.

*Caramella* 26, gener-juny 2012

### **Les epifanies de Carles Dénia**

Quan Carles Dénia publicà *Tan alta com va la lluna* (Comboi Records, 2008), no només feia bons els pronòstics que li auguraven una ascensió fulgurant al capdamunt de l'escalafó musical valencià, sinó que, atés el talent que hi arribava a exhibir, obria de bat a bat unes enormes expectatives de futur.

Aquest futur, però, ha arribat abans del que estava previst amb una obra d'unes dimensions artístiques que només el pas dels anys situarà en la seua vertadera altura i que, examinades en temps real, conviden a una barreja de perplexitat i commoció.

El paradís de les paraules ens proposa una lectura insòlita de la poesia medieval andalusina en les seues adaptacions catalanes de Josep Piera. I diem insòlita perquè Dénia —amb la complicitat d'un grapat de músics tan talentosos i desacomplexats com el seu mentor— defuig metòdicament

qualsevol dels procediments habituals de musicació de poesia: ni du els versos al seu terreny confiat en la proverbial capacitat d'adaptació del llenguatge poètic, ni busca la musicalitat oculta en els textos, ni els sotmet a un tractament historicista o orientaltzant que, en funció de la major o menor habilitat de l'artífex, podria acabar redundant en un producte tan autèntic com un

mercat medieval. No: Dénia abstrau els poemes d'Ibn Khafaja, Ar-Russafí o Ibn Lubkun de qualsevol referència espacial o temporal i, a partir dels recursos expressius que millor coneix —el cant tradicional valencià, el jazz i el flamenc—, se n'apropia, s'hi transfigura, s'hi dissol tot deixant-se anar amb els únics agafalls d'una creativitat torrencial i una sensibilitat desperta i eriçada. Cada peça esdevé així una petita, íntima, miraculosa epifania: la sobtada aprehensió de l'essència última d'uns versos ebris de sensualitat que s'obrin com un aflor davall l'ardent carícia musical a què els sotmet el cantaor de Gandia. Tot sembla nou i vell alhora: la veu dels poetes andalusins es projecta en el transcurs dels segles carregada d'una torbadora sentimentalitat contemporània a mesura que el disc travessa la seua geografia de paisatges canviants, amb episodis de joia i de dolor, moments d'una profunda emotivitat introspectiva —"Com si fos argent"— o d'una bellesa intensa i amargant —"Deixeu-vos de retraure'm les passions"—. Una bellesa que va deixant-se arrabassar a poc a poc, a mesura que les diverses audicions desentranyen els secrets ocults d'una obra que, com els bons clàssics, de segur que se'n reserva encara uns quants d'indexifrables.

*Quadern*. *El País*. 16 de febrer de 2012

[Afegeix un comentari](#)

## 2 Respostes a "El paradís de Carles Dénia (en dues tongades)"

**aleix** escrigué:

9 d'abril de 2012 a les 11:32



Esbufego alleugit en retrobar la banda sonora d'aquesta ruta vital i de coneixement. No hi ha dubte que la Pasqua ha fet florir el temps i ha permès perfumar-lo. I com es pot representar millor que amb els comentaris per a una expressió de tanta bellesa com el disc que ens han regalat els Carles abans esmentats. Del tast intens que ens oferí Carles Dénia en l'estrena del Solc 2011 a Lluçà, fins a la plaent i reiterada audició -només?- d'aquest extraordinari disc -i com en tinc de ganes d'escoltar-lo en directe!- hi ha una descoberta personal que fa del treball una experiència inoblidable.

[Respon](#)

**Miquel** escrigué:

9 d'abril de 2012 a les 12:29



"Deixeu-vos de retraure'm les passions"—.!!! amb la idea en tinc prou per combregar amb ell ... i amb la teva ressenya, per a disfrutar-ho abans de sentir-ho. Gràcies Vicent per avisar sempre que passen coses importants!!!! Una abraçada o quatre!!!

Miquel Àngel

[Respon](#)

**Deixa un comentari**